

2019

ÅRSRAPPORT



GARTNERHALLEN
Dyrker godt liv

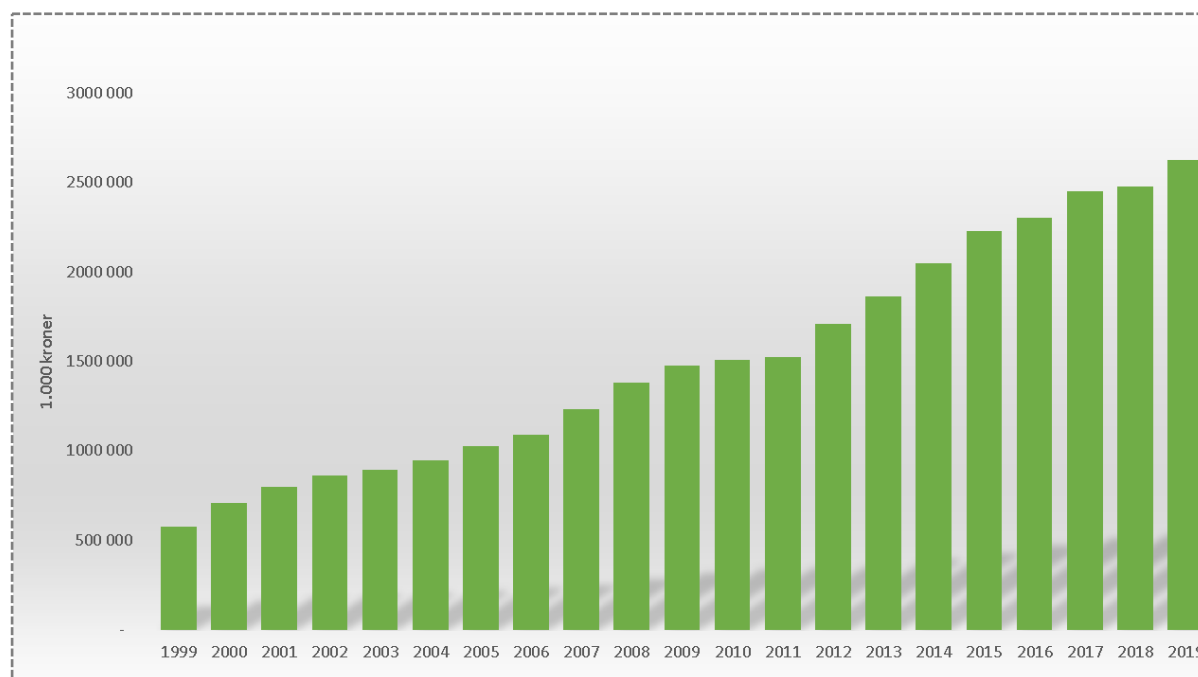
Innhold

Nøkkeltall 2019	2
Administrerende direktørs ord	3
Dette er Gartnerhallen.....	5
Gartnerhallens hovedoppgaver	6
Bærekraftig produksjonsplanlegging og markedsbalanse	7
Bransjens markeds møte - samhandling og åpen tilnærming	7
Grofondet.....	8
Innovasjoner - et av de viktigste verktøyene for verdiskapning i grøntsektoren	9
Samlet bransjen for fremtidens vertikal produksjon i Norge	10
Sammen med våre kunder	12
Norsk kampanjen 2019	12
Markedsaktiviteter sammen med andre samarbeidspartnere.....	13
En samlet næring leverte innspill til jordbruksforhandlingene – og ble hørt	13
Årssamlinger	16
Strategi og konkurransekraft	17
Vekstmuligheter - drevet av politiske prioriteringer og preferanser i markedet	18
Nytt IT-system gir grunnlag for bedre internkontroll og mer effektiv drift	18
Medlemsundersøkelsen	19
Vekstsesongen 2019	20
Potet dyrket av Gartnerhallens 280 produsenter	20
Gulrot dyrket av Gartnerhallens 70 produsenter	20
Jordbær dyrket av Gartnerhallens 58 produsenter	20
Agurk dyrket av Gartnerhallens 27 produsenter	21
Løk dyrket av Gartnerhallens 56 produsenter	21
Epler dyrket av Gartnerhallens 260 produsenter	21
Bringebær dyrket av Gartnerhallens 100 produsenter	21
Styret og daglig leder	22
Landsstyrets årsberetning	23
Regnskap	27
Revisors beretning	39
Gartnerhallens representasjon 2019	41
Tillitsvalgte i Gartnerhallen SA 2019	42
Sentrale kulturansvarlige produsenter (SKP) i 2019	43

Nøkkeltall 2019

- Omsetning 2.6 mrd kr, + 6,7 %
- Driftsresultat (driftsmargin) -12,7 mill kr
- Resultat før skatt 9,9 mill kr
- Årsresultat 9,5 mill kr
- Egenkapitalandel 55 %
- Antall ansatte 11
- Antall medlemmer 1030
- Markedsandel av norsk produksjon 65 %
- Sykefravær 0,6 %

Omsetningsutvikling i Gartnerhallen 1999-2019:



«Tørkesommeren 2018 ga tydelig utslag, men vi ser at dette langt på vei ble tatt igjen i 2019. Omsetningsvekst i 2019 ble 6,7 %.»

Administrerende direktørs ord

Rammen for å forfatte lederen i Gartnerhallens årsrapport for 2019 er spesiell:

Vi kan se tilbake på et godt år i 2019. Gartnerhallens produsenter har vært leveringsdyktige og langt på vei oppfylt leveringsplanene til kundene. Selv om mange også i år har hatt utfordringer med ekstremvær, nedbør og kulde, som har påvirket vekst, kvalitet, og innhøstingsforhold, endte vi med en omsetningsvekst fra 2018 til 2019 på 6,6 %. Helt i samsvar med budsjettet. Det er veldig bra å oppleve at vi igjen er oppe i en god vekstrate, etter at tørkesommeren 2018 ga lave veksttall.

Samtidig har koronakrisen skyllet innover oss med stor styrke ved inngangen til sesongen 2020. Fortvilelsen er stor blant produsenter som mangler sesongarbeidskraft, som opplever store endringer i markedet, og som ser kostnadene stiger til himmels grunnet økte lønninger, smittevernkostnader og svak kronekurs. Ved nyttår budsjetteterte Gartnerhallen med en omsetningsvekst fra 2019 til 2020 på 6 %. Vi er svært spent på hvor vi står ved utgangen av 2020, og hvordan resultatene for produsentenes lønnsomhet blir.

Regnsommeren 2017, tørkesommeren 2018, og koronasesongen 2020 viser at vi er en sårbar næring, der endringer i både klima og samfunnsmessige og økonomiske forhold rammer oss sterkt.



Vi har grunn til å være optimister. Grøntproduksjon er en givende og spennende del av norsk landbruk, som alle produsenter er stolte av. Bare smak jordbær fra Lier, asparges fra Hvasser, plommer fra Sogn, epler fra Hardanger, gresskar og urter fra Frosta, tomater fra Jæren, målselvsnepe fra Troms, poteter fra Hedmark eller potetchips av norske poteter fra Sørlandet.....

I skiftende og krevende tider må vi holde fast på optimismen og den positive troen på framtida. Det er dette som er grunnholdningen til produsenter av frukt og grønt. Aldri har jeg møtt så mange offensive bønder som etter at jeg startet jobben i Gartnerhallen.



Vi har grunn til å være optimister. Grøntproduksjon er en givende og spennende del av norsk landbruk, som alle produsenter er stolte av. Bare smak jordbær fra Lier, asparges fra Hvasser, plommer fra Sogn, epler fra Hardanger, gresskar og urter fra Frosta, tomater fra Jæren, målselvsnepe fra Troms, poteter fra Hedmark eller potetchips av norske poteter fra Sørlandet..... jeg kunne fortsatt å liste opp. Forbrukerne etterspør norske grøntprodukter som aldri før, og myndighetene går foran og stimulerer til økt produksjon og økt forbruk av frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Gartnerhallen lanserte høsten 2018 forslag om et innovasjons- og vekstprogram for norsk grøntproduksjon. Jordbruksavtalen for 2019 prioriterte grøntnæringen, og det regjeringsoppnevnte grøntutvalget la fram sin innstilling i mars 2020. Jeg hadde selv gleden av å delta i utvalgsarbeidet. Et samlet utvalg har store ambisjoner for grøntnæringen i Norge. Ambisjonene er langt på vei sammenfallende med Gartnerhallens egne mål for vekst. Utvalgets mål for verdivekst i hele sektoren fram mot 2035 er 75 %, og mål for vekst i norskandel er satt til 50 %. Høye ambisjoner - men innen rekkevidde! Målene nås ikke uten hardt arbeid. Gartnerhallen ser fram til å delta med stor tyngde i arbeidet som sikrer at utvalgets ambisjoner blir omgjort i handling.

Økt konkurransekraft og økt lønnsomhet for grøntprodusentene er avgjørende for å nå målene. Det tette og gode verdikjedesamarbeidet i næringen er avgjørende for at vi trekker i lag mot felles mål. Gartnerhallens styre og administrasjon vil, sammen med resten av verdikjeden, gjøre alt vi kan for å bidra til videre vekst og lønnsomhet. Gartnerhallen har startet et arbeid for å dokumentere lønnsomhetsutviklingen for produsentene. Vi vet at lønnsomheten må opp, og risikoen ned, for å sikre framtidig vekst.

Et sterkere Gartnerhallen bereder grunnen for at vi kan gjøre en bedre jobb til produsentenes beste. Vi har de 2-3 siste årene vært gjennom et stort omstillings- og forbedringsarbeid. Årsmøtet i 2020 fattet vedtak om økte ressurser i Gartnerhallens administrasjon. Det vil gi et løft i arbeidet. Gartnerhallen skal forvalte ressursene godt, og fortsette arbeidet med å bli en enda sterkere aktør i norsk grøntnæring. Koronasesongen blir krevende. Det vet vi. Men vi vet også at vinden blåser vår vei i framtida. Den skal vi utnytte til fulle!



ELISABETH MORTHEN
Administrerende direktør

Dette er Gartnerhallen

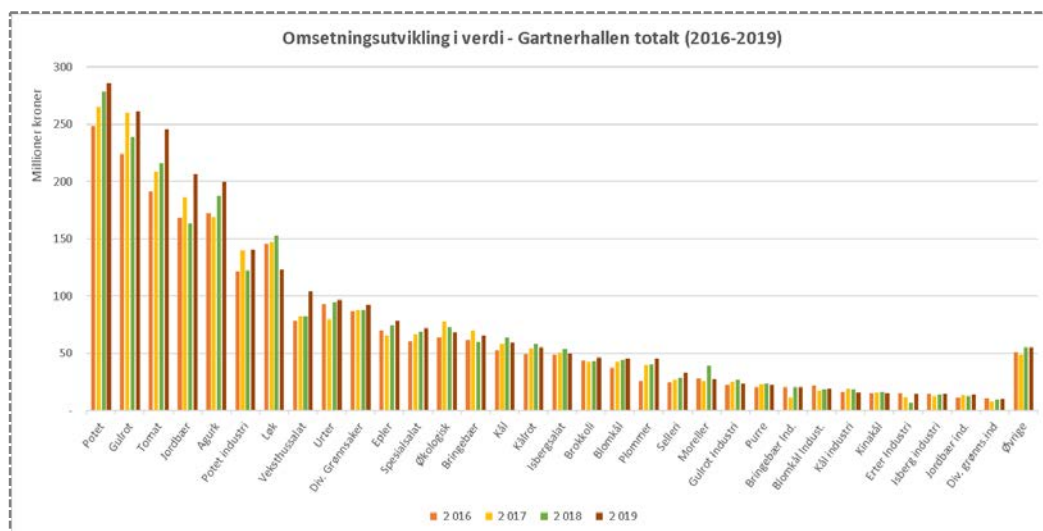
Gartnerhallen SA er Norges største aktør innen produksjon av grønnsaker, poteter, frukt og bær, og eies av 1030 frukt- og grøntprodusenter.

“Gartnerhallen – Dyrker godt liv” er slagordet og visjonen for Gartnerhallen. «Dyrker godt liv» viser til at produktene vi leverer er gode, sunne, trygge og holder høy kvalitet. I tillegg viser det hva våre produkter bidrar til: Et sunnere liv for forbrukerne.

Ordet “dyrker” har en dobbeltbunn: Det beskriver det vi gjør rent konkret i veksthus og på jorder, samtidig som det understreker at vi liker det vi gjør – at vi legger sjelen i produkter og produksjon.

Gartnerhallen representerer et betydelig produktspekter og mange kulturer. Gartnerhallens produsenter produserer 200 planvarer der de største hovedkulturene er:

Potet, gulrot, tomat, jordbær, agurk, løk, salat, urter, epler og bringebær.



Flere av de store kulturene har hatt en god omsetningsøkning, men det er også sesongmessige variasjoner som følge av spesielt vær og klima, noe som ga tydelig utslag i 2018 på enkelte kulturer.

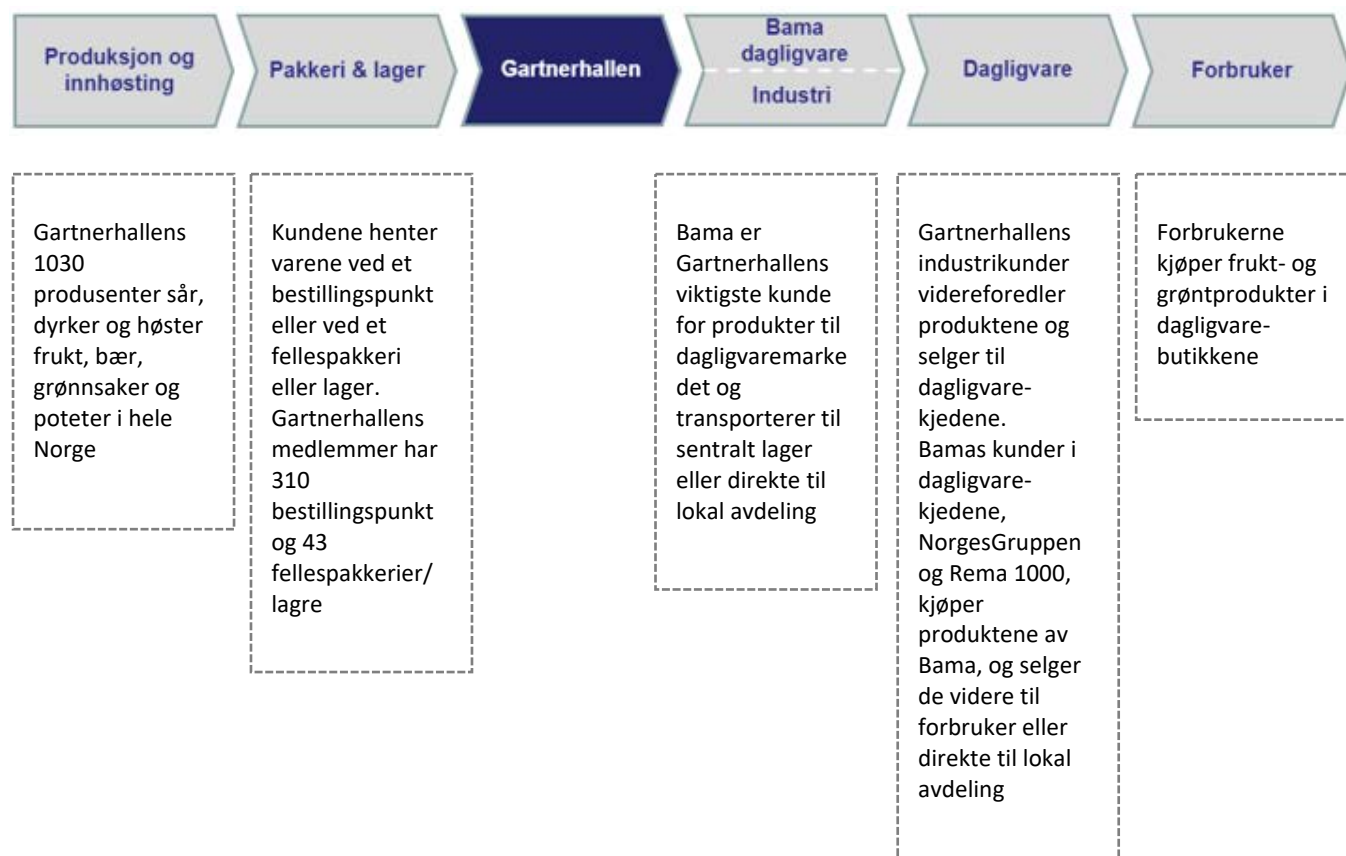
Medlemmene i Gartnerhallen er delt inn i sju geografiske regioner fra nord til sør. I tillegg har Gartnerhallen en industriregion for produsenter som leverer grønnsaker eller poteter til industrien.

Gartnerhallen sørger for frukt- og grøntproduksjon i hele landet. Slik sikrer vi at norske forbrukere får muligheten til å kjøpe mat som er produsert lokalt. Dette legger til rette for distriktsutvikling og for god utnyttelse av de knappe matjordressursene vi har i Norge.

Produksjon av frukt og grønt stiller store krav til jordsmonn og klima. Det innebærer at vi er avhengig av tilgang på den beste matjorda for å opprettholde en høy frukt- og grøntproduksjon i landet.



Gartnerhallen er, med 65 prosent markedsandel innen norsk produksjon, markedsleder innen grøntproduksjon og en viktig aktør i verdikjeden for frukt og grønt i Norge:



Siden etableringen av Gartnerhallen i 1930 har vi vært i konstant endring. Det som likevel ikke forandrer seg er **formålet** med å være *en foretrukket forretningspartner for våre medlemmer, kunder og samarbeidspartnere* og å sikre norsk produksjon og matforsyningen til norsk forbrukere.

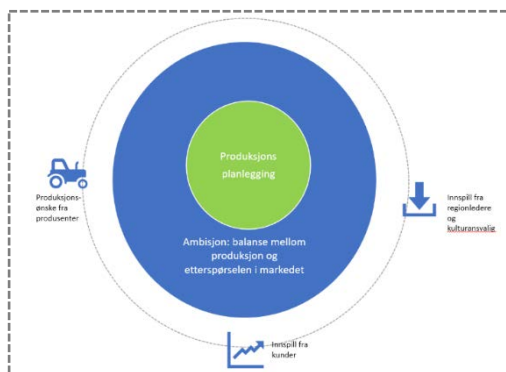
Gartnerhallens hovedoppgaver

Gartnerhallen jobber for å fremme medlemmenes næringsmessige og økonomiske interesser:

-  å sikre markedstilgang og gode leveringsavtaler for våre medlemmer
-  å sikre bærekraftig produksjonsplanlegging og markedsbalanse for medlemmene og samfunnet
-  å sikre en høyest mulig norskandel
-  å sikre størst mulig gjennomslag for politiske satsingsområder for bedre rammebetingelser for våre medlemmer og for næringen, som igjen kommer forbrukerne til gode
-  å støtte og delta i FoU-prosjekter langs hele verdikjeden som et virkemiddel for å nå de strategiske målene for Gartnerhallens medlemmer
-  å legge til rette for gode produksjonsmiljøer for en næring i vekst
-  å øke kvalitet i produksjon og på produkter

Bærekraftig produksjonsplanlegging og markedsbalanse

Produksjonsplanlegging er en av de viktigste oppgavene Gartnerhallen gjør. Produksjonsplanlegging er avgjørende for å oppnå størst mulig balanse mellom produksjon og etterspørselen i markedet.



Målsettingen med planleggingen er å gjøre Gartnerhallen leveringsdyktig ovenfor våre kunder, oppnå et balansert marked, en bærekraftig produsentøkonomi og forutsigbarhet ovenfor produsent.

Det er Gartnerhallen som eier markedsadgangen og planene, men produksjonsplanene er et resultat av en samhandlingsprosess. Planene blir utarbeidet etter innmeldt produksjonsønsker fra produsentene, behov fra kunder og gjennom en dialogbasert prosess sammen med regionstyrene og sentrale kulturansvarlige produsent (SKP).

Gartnerhallen har satt et ambisiøst mål for vekst i omsetning på 150 prosent fra 2016 til 2030. Det er avgjørende at veksten er tilpasset markedets behov. Overproduksjon i en markedsbasert næring som grøntsektoren vil være helt ødeleggende for produsentenes økonomi, og gjennom produksjonsplanlegging har vi et godt verktøy for å vokse smart, og i takt med markedet.

Bransjens markedsmøte - samhandling og åpen tilnærming

Markedsmøtet er et samarbeids- og informasjonsmøte for grøntprodusentene i Norge.

På basis av noteringspris fra foregående uke, forventede produktmengder, målpriser, tollsatser, importpriser, kvalitetsvurderinger, lagerstatus og årstid, diskuterer Markedsmøtet markedssituasjonen og anbefaler priser for kommende uke.

Representanter for produsentorganisasjonene Gartnerhallen SA, Nordgrønt SA og Produsentforeningen 1909 er alltid til stede på Markedsmøtet sammen med en eller flere av konsulentene i GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS). En representant fra Landbruksdirektoratet er også til stede på møtene som observatør.



Hver onsdag kl. 08:00, hele året igjennom, møtes produsentorganisasjonene på Langhus for å diskutere kvalitet, volum, lagerstatus, leveranse og utfordringer som klima og importpriser for poteter, grønnsaker og frukt.

Grofondet på 100 millioner kroner ble etablert av Gartnerhallen, Bama og NorgesGruppen i 2015. Fondet deler ut midler til innovasjonsprosjekter som skal gi økte inntekter og verdiskaping.

Det gis prosjektfinansiering på ca. 10 millioner per år, og satsingsområdene er:

- Øke verdiskapingen i sektoren med 150 prosent
- Øke forbruket av norsk frukt og grønt med 50 prosent
- Synliggjøre den samlede verdikjedens betydning – og ikke minst viktigheten av godt samarbeid

Grofondet legger, i tillegg til dette, spesielt vekt på potensialet for å bidra til et grønnere samfunn, det være seg positiv miljøeffekt, nyskaping og innovasjon og økt ressursutnyttelse per dekar.

Aktiviteten i Grofondet 2016-2019

8	tildelingsrunder
138	søknader
31	tildelte prosjekter

Tre av prosjektene som fikk støtte i 2019:

Økt kompetanse på helårs etasjedyrking av hjertesalat ved bruk av LED belysning

Etterspørselen og salg av hjertesalat i Norge har økt kraftig de siste årene. Norsk produksjon foregår kun om sommeren på friland, og har en verdi på ca. 30 mill. kr, men produktet er etterspurt hele året. I det Grofond-finansierte prosjektet skal NIBIO øke kompetansen rundt hvordan vi kan sikre helårs etasjedyrking ved bruk av LED belysning.

Arktisk lys – Utvikling av nye nordnorske gjødselnormer

Prosjektet ARKTISK LYS er et samarbeid mellom NIBIO, Norsk Landbruksrådgivning og Tromspotet AS, hvor man skal utvikle nye nordnorske gjødselnormer optimalisert for potet- og kålrotproduksjon under fiberduk, og produksjonsklare jordbærplanter i plasttunell. Prosjektet skal også utvikle nye agro-meteorologiske vekstmodeller for kulturene, som spesielt tar hensyn til lysforholdene nord for Polarsirkelen. Å bedre forstå samspillet mellom lyset og temperaturen ved dyrking nord for Polarsirkelen er svært viktig for en fortsatt økning i produksjonen av frukt & grønt i Nord-Norge.

Plantevern ved bruk av alger som insekter skyr

Å benytte alger som plantevern, representerer noe helt nytt innenfor plantevern. Man gjødsler og skremmer bort kålflua fra verdifulle kulturvekster i Brassica familien (kålfamilie) i en operasjon ved hjelp av en sentrifugal spreader.

Les mer om de andre prosjektene som er støttet av Grofondet på grofondet.no



Foto: Grofondet AS

Innovasjoner - et av de viktigste verktøyene for verdiskaping i grøntsektoren

Sammen med Gartnerhallens største kunde, BAMA, og forskningsmiljøene NIBIO, NOFIMA, NMBU og NLR ble det i mars 2019 feiret 20 års jubileum for samarbeidet om forskning, innovasjon og verdiskaping (FIV).

Det ble også markert noen av de til sammen 125 prosjekter som ble gjennomført i perioden 1999-2019.

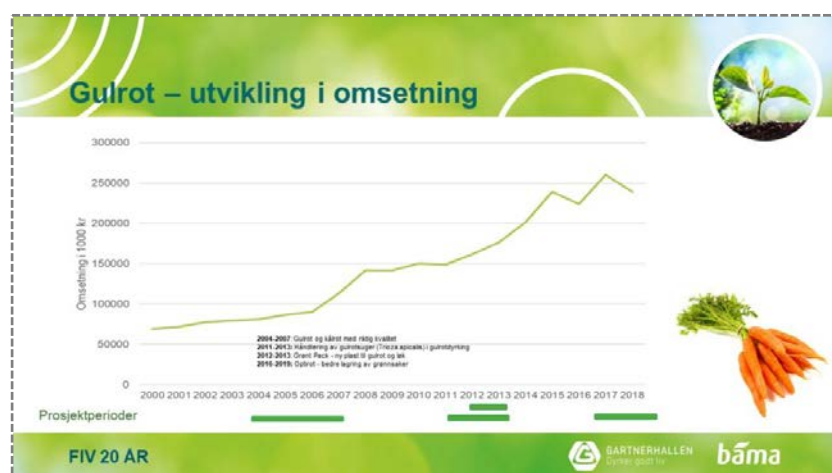


120 år med tett samarbeid. Sammen med Gartnerhallens største kunde, BAMA, og forskningsmiljøer som NIBIO, Nofima, NMBU og NLR ble det i mars 2019 feiret 20 års jubileum. Til sammen 125 prosjekter var gjennomført i perioden 1999-2019.

Med økonomisk støtte og egeninnsats verdt mer enn 100 millioner kroner har det vært gjennomført forskning og utvikling for 850 millioner på disse tiårene. Effekten vises ved at produktene det har vært forsket på har hatt høyere verdiøkning enn andre produkter. I tillegg til en svært stor produksjons- og verdivekst på bringebær, har forbruksveksten vært 10-15 prosent pr. år på gulrot og en samlet omsetningsøkning for norsk potet på ca. 20 prosent.

På starten av 2000-tallet sank Gartnerhallens markedsandeler på norske tomater til fordel for import. Det ble starten på en satsning på tomater, som har gitt en eventyrlig omsetningsøkning.

Tre forskningsprosjekter ga kunnskap om hvilke tomattyper forbrukeren ønsket for å kunne tilpasse den norske produksjonen til forbrukernes smaks- og kjøpspreferanser, samt gå over til en enda mer bærekraftig produksjon gjennom klima- og lysstyring. Nå har norske tomater lavere klimaavtrykk sammenlignet med solrike land lengre sør i Europa.



Samlet bransjen for fremtidens vertikal produksjon i Norge

Flere steder i verden flyttes produksjonen av salat, urter og jordbær innendørs.

Begrepet vertikal produksjon brukes om planteproduksjon i flere etasjer i lukkede, sterile rom med styrt kontroll på produksjonsfaktorene. Urter, microgreens, salat og spiselig blomster er de mest aktuelle kulturene for vertikal produksjon per i dag, men det pågår også testing av alt fra jordbær, agurker, tomater til den mer eksotiske wasabiplanten.



Gartnerhallen samlet bransjen for fremtidens vertikal produksjon i Norge i januar 2019



Denne nye produksjonsformen begynner å spre seg i verden, og også i Norge er ulike aktører i gang med eller planlegger å etablere slike plantefabrikker. For Gartnerhallen og Gartnerhallens kunder er det viktig å være aktivt deltagende i den utvikling som skjer. Derfor arrangerte Gartnerhallens TeknoForum sammen med BAMA, Norgro og Felleskjøpet et seminar om vertikal produksjon januar i 2019.

2019 var Gartnerhallen delaktig i 25 FoU-prosjekter. To av disse var Optirot og Kålsmak

Optirot: Redusere svinnet og øke kvaliteten på lagrede rotgrønnsaker

Hvorfor: Tap av produserte grønnsaker under lagring og distribusjon utgjør opp mot 30 prosent. Dette fører til stort matsvinn og tapte inntekter både i landbruket og matvarekjeden.

Hva: Gjennom et fireårig FoU-prosjekt har produsenter, rådgivere, forskere og teknologileverandører, samarbeidet om å utvikle metoder for optimal lagring av rotgrønnsaker gjennom en helhetlig tilnærming og kobling mellom biologiske og tekniske prosesser knyttet til innlagring, lagring og emballering.

Hvem: Prosjektet Optirot er et innovasjonsprosjekt eid av Toten Kålrotpakkeri ved Gartnerhallen-produzent Johs Dyste, som sammen med NIBIO og andre FoU-partnere skal optimalisere lagring av grønnsaker.

Tidsperiode: 1.august 2016 - 31. desember 2019

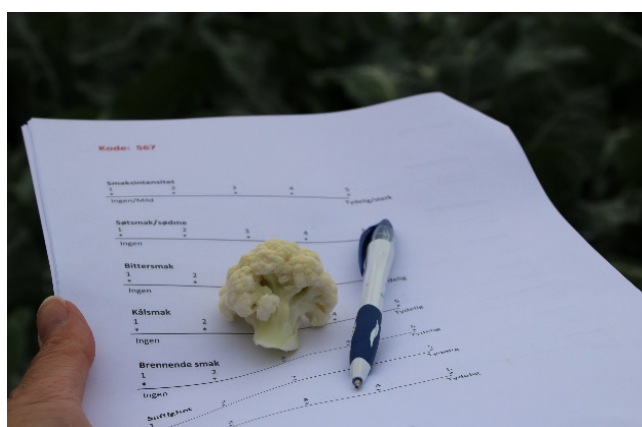
Kålsmak: Økt verdiskaping for norske Brassica-vekster

Hvorfor: Øke verdiskaping for norske Brassica-vekster gjennom å øke kunnskapen om sunne stoffer og smak og sammenhenger mellom disse i ulike kålvekster for så å kunne bruke innsikten i markedsføring.

Hva: Prosjektet er et fireårig prosjekt der forskere og verdikjeden har jobbet med å finne svaret på om du må velge mellom god smak eller høyt innhold av helsefremmende plantestoffer. Gjennom kartlegging av sensorisk kvalitet og plantestoffer har prosjektet levert resultater som kan forbedre forbrukerens valgmuligheter.

Hvem: Prosjektet Kålsmak er et kompetanseprosjekt ledet av NOFIMA. I tillegg deltar NIBIO, Norsk Landbruksrådgiving, Gartnerhallen SA og deres produsenter, BAMA Gruppen AS, NORGRO AS, LOG AS og Fraunhofer Institute for Process Engineering and Packaging, IVV, Tyskland.

Tidsperiode: 1. januar 2016 – 30. april 2020



Sammen med våre kunder

Gartnerhallen har sammen med kundene et felles mål om å øke norskandelen og volumutviklingen, som igjen bidrar til å sikre konkurransekraften for kundene og Gartnerhallens medlemmer.

Sammen med kundene jobber Gartnerhallen for

- økt konkurransekraft
- volumvekst
- verdivekst

Dette gjøres gjennom å

- Skape preferanse og økt forbruk av norske produkter
- Synliggjøring av produsentenes produkter og råvarer
- Bygge kunnskap om norske produkter og verdiskapingen produsentene står for
- Inspirere til kjøp og bruk av norske produkter
- Hedre den norske bonden og fremme de gode norske råvarene maksimalt

Dette arbeidet er bygd på et fundament av langsiktige, stabile avtaler og produkter med høy kvalitet.



Gartnerhallens kunder: BAMA, Findus, Norrek, Smaken av Grimstad, Synnøve Finden og Sørlandschips.

Norskkampanjen 2019

Gartnerhallen og BAMA har et felles mål om å øke norskandelen, verdi- og volumutviklingen og å sikre konkurransekraften for Gartnerhallens medlemmer og BAMA. En del av dette arbeidet er knyttet opp mot felles årlig markeds kampanje for norsk frukt og grønt.

Den strategiske tanken og formålet med norskkampanjen er:

- å bevisstgjøre og øke kunnskapen til forbruker på hva som er i sesong av frukt og grønt
- å inspirere til hvordan de enkelt kan bruke disse råvarene i kostholdet sitt
- å hjelpe forbrukeren til å se sammenhengen mellom bærekraftige valg og det å velge norsk

Norskkampanjen satte VG-rekord

Volumøkning på norsk potet endte på 8 prosent og med en verdiøkning på 10 prosent i kampanjeperioden. Kampanjen nådde ut med over 30 millioner visninger til en stor andel av befolkningen gjennom online, display, YouTube og sosiale medier.



Kampanjen satte rekord hos VG med en klikkrate på over 61 prosent for mobilformatet.

For sammenlignbare budskap og kontekst har beste-notering vært på 20 prosent, som i seg selv er gode resultater på betalt plassering. Hele 85,8 prosent av de som gikk inn i artikkelen klikket seg videre inn til oppskriftene på bama.no. Der ble de presentert for spennende oppskrifter og informasjon om norske råvarer levert av Gartnerhallens produsenter.

«Digge poteter», et co-marketing prosjekt, der Gartnerhallen, BAMA og Nyt Norge samarbeidet for effektivt å nå frem til definerte målgrupper for å øke preferansene for norsk.

Markedsaktiviteter sammen med andre samarbeidspartnere

Gartnerhallen jobber sammen med våre samarbeidspartnere for å

- å øke norskandelen og sikre konkurransekraften for norsk
- å sikre norsk produksjon, som igjen øker norsk matsikkerhet
- å gi forbruker matopplevelser og bidrar til sunt kosthold/god helse
- sørge for markedsbalanse som er til beste for produsentene, kundene, forbrukerne og miljøet



GrøntProdusentenes
Samarbeidsråd



Norsk
Landbruksrådgiving

Gartnerhallens samarbeidspartnere: GPS, Matmerk, OFG, NLR

Sammen skaper vi samfunnsnytte gjennom positive ringvirkninger for matsikkerhet, folkehelse, bevaring av kulturlandskap, biologisk mangfold, arbeidsplasser og handel.

En samlet næring leverte innspill til jordbruksforhandlingene – og ble hørt

Gartnerhallens har jobbet aktivt for å sikre en kraftfull satsing på innovasjon og vekst i grøntnæringen.

Gartnerhallen tok våren 2019, med utgangspunkt i en felles anmodning fra produsentenes organisasjoner, initiativ til at grøntnæringen skulle prioriteres i jordbruksoppgjøret.

Budskapet Gartnerhallen, Norsk Gartnerforbund, Produsentforeningen 1909, Nordgrønt, Opplysningskontoret for frukt og grønt og Kontraktdyrkerens Landslag leverte var at norsk produksjon av frukt og grønt må gis rammebetingelser slik at næringen styrkes for å skape innovasjon, konkurransekraft og vekst.

Gartnerhallens administrerende direktør, Elisabeth Morthen, deltok i mai samme år i åpen høring i Næringskomiteen om jordbruksoppgjøret med et klart og tydelig budskap:

Frukt og grønt er den delen av norsk landbruk som har størst vekst-potensiale. Verdiskapingen av norsk grøntproduksjon er ca. 5 mrd årlig. Når grønt-konsumet øker, må vi legge til rette for at forbruksøkningen skjer på norskprodusert vare. Hvis ikke, går Norge glipp av et viktig potensiale for økt verdiskaping. I Norge skal vi gjøre oss gradvis mindre avhengig av oljenæringa. Da må vi ta vare på alle muligheter for økt verdiskaping i bærekraftige næringer. Økt frukt- og grøntproduksjon er ett av mange bidrag som til sammen bringer oss i riktig retning.





Norsk produksjon av frukt og grønt må gis rammebetingelser slik at næringen styrkes. Dette var temaet da Gartnerhallens administrerende direktør, Elisabeth Morthen, deltok i åpen høring i Næringskomiteen om jordbruksoppgjøret.

Det er ingen selvfølge at økt forbruk av frukt og grønt skjer på norskprodusert vare. Konkurransen fra import er svært intens. Midt under tørkekrisa, sommeren 2019, rammet en annen krise norske tomatprodusenter: Europa hadde overproduksjon av tomat, og billige overskudds-tomater ble dumpet i det norske markedet til svært lave priser. Det ble et dramatisk prisfall for tomat i hele det norske markedet, i den perioden da produksjonen var som høyest og hoveddelen av inntektene genereres.

For å stå imot importkonkurransen jobber Gartnerhallen for å styrke konkurransekraften og ta i bruk teknologi som er minst på høyde våre europeiske konkurrenter. Dette er en viktig del av vekst- og innovasjonsprogrammet Gartnerhallen har tatt til ordet for, og som resulterte i et av satsningsområdene i jordbruksoppgjøret i 2019: Rådgivende utvalg for innovasjon, vekst og økt norskandel i grøntsektoren.



Foto: Karine Huseby

Utvalgets ambisjon for totalmarkedet fram mot 2035 er «fem om dagen», jf. det eksisterende myndighetsmålet om fem porsjoner grønnsaker, frukt og bær per dag. Overført på hele sektoren gir dette en vekstambisjon på 75 prosent. Samtidig følger det av mandatet at norskandelen skal vokse. Utvalget mener at en vekstambisjon for norskandelen skal være 50 prosents økning.

Utvalgets overordnet ambisjonsnivå for vekst i norsk grøntproduksjon bygger opp under Gartnerhallens vekstambisjoner.

Våren 2020 la utvalget frem seks anbefalinger:

Utvalget har valgt å gi seks langsiktige anbefalinger som i et 15-årsperspektiv skal resultere i et retningsskifte med vekst både i grøntmarkedet som helhet, og økt etterspørsel etter norskproduserte varer.

1. Øke etterspørsel hos forbrukere og i de ulike markedskanalene. Utvalget foreslår tiltak for å øke etterspørselen etter norske grønnsaker, frukt, bær, poteter, planteskole- og pryddplanter hos forbrukerne og i markedskanalene.
2. Utnytte den potensielle innkjøpskraften i offentlig sektor. Utvalget mener at det offentlige må gå foran, og foreslår tiltak for å øke norskandelen av grønnsaker, frukt, bær, poteter, planteskole- og pryddplanter i offentlige innkjøp.
3. Løfte fram bærekraft som tydelig konkurransefortrinn. Utvalget foreslår at det settes konkrete mål for bærekraft, at bærekraftskompetansen styrkes og det settes inn tiltak for å videreføre den gode statusen for plantehelse.
4. Styrke produsentøkonomi og rekruttering. Utvalget foreslår risikoavlastende tiltak og revitalisering av gartnerutdanningen.
5. Øke kvalitet, styrke produktutvikling og utvide sesonger. Utvalget foreslår tiltak for utvidet sesong, og forbedret kvalitet, lagerkapasitet og produktutvikling for norske grøntprodukter.
6. Samordne strategisk satsing på forskning og innovasjon. Utvalget foreslår tiltak for samordning av næringens innsats innen forskning og innovasjon, prioriterte områder for forskning og innovasjon og rekruttering av nøkkelkompetanse.



På Gartnerhallen-kongressen i 2018 lanserte Gartnerhallen forslaget om et vekst- og innovasjonsprogram for grøntsektoren. Forslaget bestod av et vekst- og innovasjonsprogram med 1 milliard kroner til grøntsektoren over en 5-årsperiode.

I jordbruksoppgjøret 2019, og i det regjeringsoppnevnte Grøntutvalget, som leverte sin rapport mars 2020, ble forslaget tatt til følge.

Årssamlinger

Som samvirkeforetak er Gartnerhallen SA eid og styrt av medlemmene i organisasjonen.



Strukturen med landsstyret, inndeling i regioner og kulturgrupper, de øvrige tillitsrepresentantene og administrasjonen, legger til rette for et tett og konstruktivt samarbeid der møteplassene bidrar til dialog og medbestemmelse for våre medlemmer.

Gjennom å delta på de regionvise årssamlingene får medlemmer tettere relasjon til, mer informasjon om og økt innflytelse til Gartnerhallens arbeid.

Det er en mulighet til å påvirke organisasjonens fremtid.

Årssamlingene er en viktig arena der medlemmene kan påvirke hvilke saker som

settes på dagsorden og det er på årssamlingene tillitsvalgte og utsendinger til årsmøtet velges. Samhandlingen i organisasjonen er tett også på mange andre arenaer – tett og hyppig dialog er viktig for vi samlet skal jobbe for felles interesser og framstå med tyngde.



Medlemsmøte i GH Rogaland. F.v. regionleder Jørgen Wølstaad, seniorrådgiver i Innovasjon Norge Aart-Dirk van Zanten Magnussen og adm.dir. i Gartnerhallen Elisabeth Morthen.

Strategi og konkurransekraft

Gartnerhallens **hovedmål** er:

Styrket konkurransekraft for norsk frukt og grønt, som skaper omsetningsvekst for Gartnerhallen på 150 prosent fra 2016 til 2030, og bedret lønnsomhet for GHs produsenter.

I 2019 vedtok et samlet Årsmøte Gartnerhallens nye strategi:

*Strategi «Nye Gartnerhallen» 2019-2022:
Økt konkurransekraft for norsk frukt og grønt*

Gartnerhallens strategi mot 2022 har et vekstmål på 150 prosent fra 2016 til 2030. Det innebærer en årlig vekst på 7-8 prosent. De tre siste årene har Gartnerhallen levert resultater noe under dette målet – særlig 2018, med tørkesommeren, lå bak målet. Dette viser at grøntproduksjon er en klimautsatt næring, der omsetningen er direkte influert av vekstforholdene i de ulike sesongene. Tiltak for å gjøre produksjonen mer klimarobust er derfor viktig.

8 strategier for nye Gartnerhallen

1. *Vekst gjennom styrket markedsarbeid for økt verdi til produsentene*

Det er stort potensiale for vekst i frukt- og grøntsektoren, og offensive produsenter ønsker å øke produksjonen.

2. *Økt andel av verdiskapingen og redusert risiko for Gartnerhallens produsenter*

Den framtidige veksten vil skje i tøff konkurranse og krever hardt arbeid og effektivitet i alle ledd.

3. *Sikre og dokumentere høy kvalitet i alle ledd*

Gartnerhallen skal styrke kvalitet, sporbarhet og kvalitetsdokumentasjon og være en pådriver for at kvalitetsrevisjoner og kvalitetskrav for næringa blir samordnet.

4. *Sikre og dokumentere bærekraftig produksjon*

Gartnerhallen skal arbeide aktivt for å sikre at bærekraft blir en sentral konkurransefordel for norsk grøntproduksjon.

5. *Markedsdrevet FoU og innovasjon*

Gartnerhallen skal ta en aktiv rolle innen teknologi, sortsutvikling og klimaspørsmål som påvirker produksjonen

6. *Samarbeid og allianser*

Frukt- og grøntmarkedet er preget av sterke aktører. Gartnerhallen må styrke sin posisjon ved å bygge allianser og samarbeid i verdikjeden og med samarbeidspartnere.

7. *En tydelig stemme i den offentlige debatt*

Gartnerhallen skal ha en tydelig stemme på vegne av grøntprodusentene, og styrke posisjonen og rammebetingelsene til grøntnæringen..

8. *Et sterkere Gartnerhallen*

Gartnerhallen må styrke sin posisjon for å sikre produsentenes interesser i et marked i vekst



Vekstmuligheter - drevet av politiske prioriteringer og preferanser i markedet

Mulighetene for å øke produksjonen og verdiskapingen av norsk frukt, bær, grønnsaker og poteter har aldri vært større.

Økende bevissthet på kosthold og helse får nå følge av et historisk klimaengasjement fra norske forbrukere og næringsliv.

- Helsedirektoratets kostråd anbefaler mye grønnsaker, frukt og bær og minst fem porsjoner grønnsaker, frukt og bær hver dag
- Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) ønsker å øke forbruket av grønnsaker og frukt og bær med 20 prosent
- Nasjonalt råd for ernæring anbefaler å erstatte «5 om dagen» med «7 om dagen»
- Jordbruksavtalen har en klar satsing på vekst og innovasjon i frukt og grøntnæringen.
- Bransjeavtale om reduksjon av matsvinn vil innebære at økt forbruk ikke nødvendigvis gir direkte utslag i økt omsetning – det kastes mindre mat.
- Omsetningsutviklingen per capita mellom 2000 og 2017 har for:
 - o Frukt: Økt med 11,5 kg (21,4 prosent)
 - o Bær: Økt med 3,4 kg (378 prosent)
 - o Grønnsaker: Økt med 13,3 kg (35,5 prosent)
 - o Poteter: Minsket med 13,4 kg (40,7 prosent)

Myndighetenes ambisjoner for vekst og i forbruk og produksjon av grøntprodukter, går hånd i hånd med økte preferanser for norskproduserte grøntprodukter blant forbrukerne. Grøntprodukter er i ferd med å bli hovedretten på tallerkenen blant stadig flere forbrukere.

Nytt IT-system gir grunnlag for bedre internkontroll og mer effektiv drift

Gartnerhallens strategi «Nye Gartnerhallen» 2019-2022: Økt konkurransekraft for norsk frukt og grønt har vært førende for arbeidet i både styret og i administrasjonen i året som har gått og de tiltakene som skal iverksettes.

Den nye strategien er et ledd i et nødvendig omstillingsarbeid som startet allerede i 2017 og som har en tidshorisont frem til 2022.

Omstillingsprosessen omfatter styrking av markedsarbeidet, større synlighet for Gartnerhallen og grøntnæringen, større markedsretting av innovasjons- og FoU-arbeidet, forbedring av internkontrollrutiner og økt effektivitet. En viktig del av omstillingsarbeidet er innføring av nytt IT-system.

Gjennom 2019 har det vært lagt ned betydelige ressurser i etableringen et nytt IT-system. Gartnerhallens behov skal løses med standard prosesser i Dynamics 365

De nye IT-løsningene vil bedre internkontroll og effektivisere økonomirutiner, men vil også gi gevinster som mer effektiv arbeidsflyt innad i organisasjonen utad mot kunder, og mot pakkerier og lagre, samt en bedre og mer omfattende kommunikasjon med medlemmer.

I oktober 2019 var første fase av prosjektet gjennomført. Vi er nå i overgangen mellom fase to og tre og prosjektet løper i henhold til vedtatt tid- og kostnadsplan. Parallelt med dette prosjektet har administrasjonen startet opp forprosjekt for ny nettside med integrert «Min side-løsning» hvor produsentene får tilgang til rapporter, fakturaer, plansøknad, GH Levering, GH Dokumentasjon og GH Innmelding.

Digitaliserte løsninger kan bidra til å skape merverdi for både medlemmer og kunder, blant annet gjennom mer presis og relevant informasjon. Det kan øke effektivitet og eierskap til data.

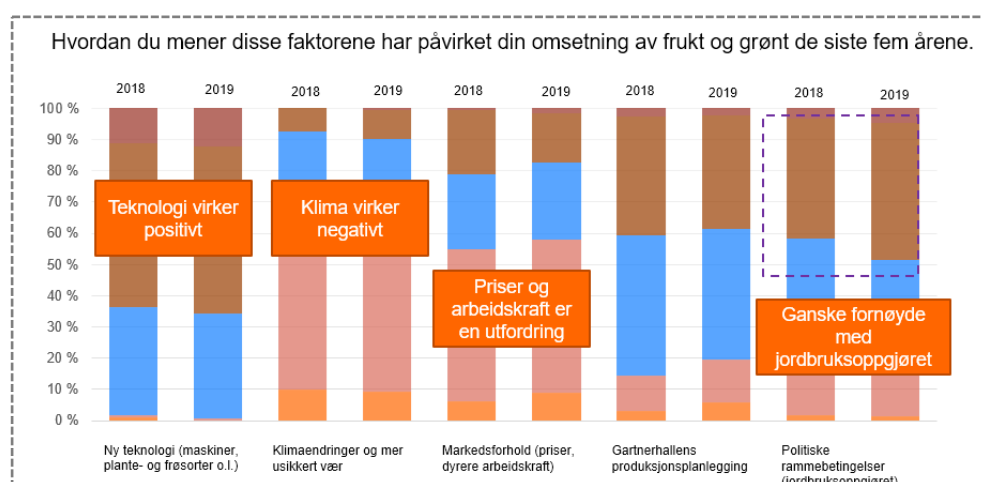
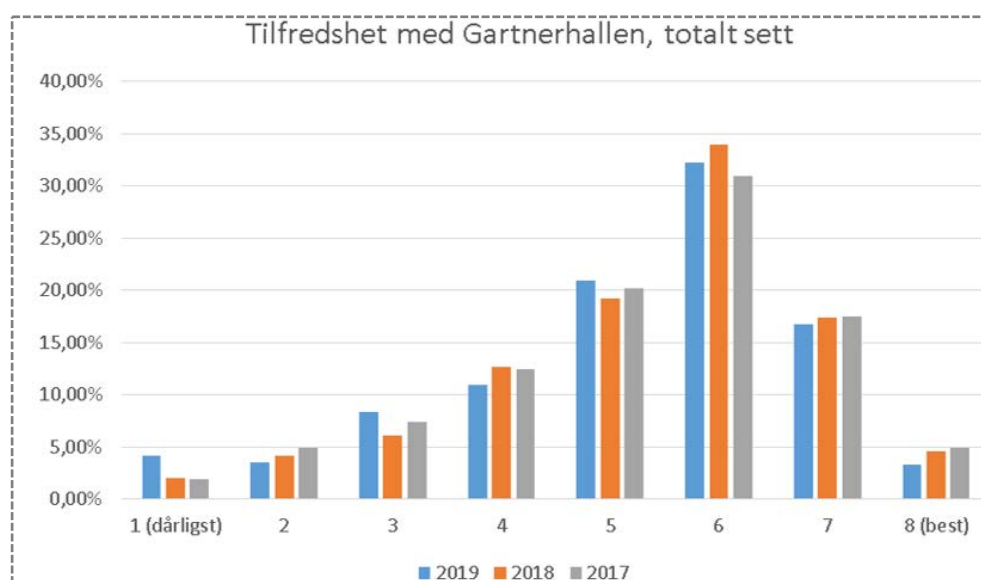
Gartnerhallen vil med nye IT-løsninger kunne ta bedre eierskap til data og hente ut bedre prognoser til bruk i markedsarbeidet og til produksjonsplanlegging.

Medlemsundersøkelsen

Medlemsundersøkelser er et viktig verktøy for å utvikle Gartnerhallen slik at vi best mulig kan bistå våre medlemmer.

Undersøkelsen fra 2019 viste at teknologi, myndighetskontakt og jordbruksforhandlingene og bedring av rammevilkår, var viktige prioriteringer Gartnerhallen skal jobbe videre med.

Eks: Gartnerhallens produsenter er villige til å investere og satse på økt produksjon, dersom rammevilkårene blir lagt til rette for dette.



På spørsmål om hvilke faktorer medlemmene tror vil påvirke omsetningen av frukt og grønt de neste årene var svarene klare

- Teknologi vil påvirke i positiv retning
- Klimaendringer og mer usikkert vær vil påvirke i negativ retning
- Det samme er utviklingen i priser og tilgang til arbeidskraft, som vil påvirke i negativ retning

Vekstsesongen 2019

Vekstsesongen 2019 var krevende for flere kulturer. En kald vår førte til sen vekst. Isberg, blomkål og brokkoli var de kulturene som hadde flest utfordringer. Innhøstingen ble krevende i flere områder, med mye nedbør, spesielt i Rogaland og lave temperaturer og frost, spesielt i Trøndelag. For frukt var det store variasjoner, spesielt for Vestlandet. Der gjorde varmen under innhøstingen det krevende spesielt for plommer, men den totale omsetningsverdien ble likevel rekordhøy.

Kvaliteten totalt sett har vært god og leveransene har vært nært opp til produksjonsplan, med unntak av noe mer løk og noe mindre kålrot og bringebær.

Potet dyrket av Gartnerhallens 280 produsenter



Østlandet og i Trøndelag.

Settingen av 2019-sesongen var for de fleste produsenter normal, men de som ikke var ferdig med våronn til 18. mai fikk utfordringer med nedbør, og mange ble derfor ikke ferdig med setting før mot slutten av juni. Det ble meldt om utfordringer med nedbør for Østlandet, Rogaland og Trøndelag som medførte en noe lengre innhøstingsperiode, samt noe frost under siste del av innhøsting på

Kvaliteten var gjennomgående god, med unntak av de partiene som var berørt av frosten. Julesalget forløp normalt, med en liten økning på volum.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 55.000 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 276 MNOK.

Gulrot dyrket av Gartnerhallens 70 produsenter



hjulpet av kampanjer i dagligvare.

Gulrot er en av Gartnerhallens største frilandskulturer der lagringsgulrøttene forsyner markedet frem til oppstart av gulrot i bunt. Såingen for 2019-sesongen var for de fleste produsenter normal.

De første partiene var klare for levering i slutten av juni og kom fra Rogaland og Vestfold. Salget startet litt lavt, men tok seg raskt opp og endte totalt bra, godt

Vekstsesongen 2019 ga gode avlinger for landet totalt sett, selv om store mengder nedbør på Østlandet og Rogaland førte til utfordringer under innhøstingen.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 21.000 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 261 MNOK.

Jordbær dyrket av Gartnerhallens 58 produsenter



2019-sesongen hadde en normal oppstart. Det store volumet lot likevel vente på seg og markedsdekning ble ikke nådd før et stykke inn i juli. Dette medførte en topp i volumene i uke 28 og 29. Avlingene totalt for 2019 var rett over produksjonsplan. Kvaliteten var gjennomgående god, med noen unntak på direktelevering til butikk.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 4.000 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 206 MNOK.

Agurk dyrket av Gartnerhallens 27 produsenter



Gartnerhallens andre sesong med vinterproduksjon ga en jevn produksjon, med gjennomgående god kvalitet. En forlengelse av sesongen med tidligere oppstart ga gode resultater med tidligere markedsdekning. Avlingene totalt for 2019 var tett på produksjonsplan. Kvaliteten var gjennomgående veldig god, med få reklamasjoner, og volumene endte på en svak økning.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 9.100 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 200 MNOK.

Løk dyrket av Gartnerhallens 56 produsenter



2019-sesongen startet omtrent som planlagt for gul løk. For rødløk var det noen forsinkelser på grunn av import. Det ble en utfordrende sesong for mange på grunn av krevende innhøstingsforhold. Den siste løken ble høstet i oktober. Totalbildet er positivt og viser gode avlinger i alle løkdistriktene og tett opp til plan, med unntak av Trøndelag som leverte noe over plan.

Kvaliteten var gjennomgående god, med noen unntak på rødløk i noen perioder med ugunstige værforhold.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 12.700 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 123 MNOK.

Epler dyrket av Gartnerhallens 260 produsenter



Vestlandet hadde en relativt kjølig forsommer. Deretter fulgte en variabel vekstsesong med innslag av tørke på forsommeren og vekselvis høye temperaturer og kraftige nedbørsperioder sent i sesongen. Østlandet hadde frostproblemer i blomstring, deretter en sommer som forløp som et normalår. Sesongen 2019 ga rekordavlinger med epler på Vestlandet, mens det var noe mer variabelt i Telemark og på Østlandet etter frostutfordringer tidlig i sesongen. Totalt ga dette et noe svakere volum. Kvaliteten var gjennomgående god.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 4.800 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 79 MNOK.

Bringebær dyrket av Gartnerhallens 100 produsenter



Sesongen 2019 utviklet seg normalt frem til 20. februar. Da fulgte en varmeperiode, med rekordhøye 15,5 grader målt 22. februar i Sogn og Fjordane, Gartnerhallens største bringebær fylke. I mars kom minusgrader og det var nattefrost så sent som i april. Det ble likevel normal høstestart fra 20. juni for de tidligere områdene med dyrking i tunnel, og 10. juli for frilandsproduksjon. Det var stor variasjon i avlingene og noen perioder og områder med underdekning, noe av dette skyldes vinterskader. Kvaliteten var svært god og reklamasjonen var på minimale 0,2 prosent.

Omsetningen totalt for konsum landet på et volum på ca. 800 tonn, verdimessig omsetning ble nærmere 66 MNOK.

Styret og daglig leder



STYRELEDER PER OLAV SKUTLE

Per Olav Skutle er agurkprodusent i Lindesnes i Vest-Agder. Skutle er utdannet gartner ved Statens Gartnerskole. Han har bred politisk og kommersiell kompetanse, blant annet som varaordfører og verv innen kommunale utviklingsprosjekter, eiendomsutvikling, meddommer i jordskifteretten og Agder Lagmannsrett samt tung organisasjonserfaring i og utenfor Gartnerhallen. Skutle har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2014 og styreleder siden 2017.



NESTLEDER OLE DAVIDSEN

Ole Davidsen er løkprodusent på Frosta i Trøndelag og daglig leder av pakkeriet Frostaløk. Davidsen har master i historie fra Universitetet i Trondheim, samt utdanning innen statsvitenskap og journalistikk. Han har hatt styreverv, og jobbet med prosjektledelse innen eiendoms- og utviklingsprosjekter, har tidligere vært nestleder i GH Trøndelag og er styremedlem i GPS. Davidsen har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2017.



STYREMEDLEM HARALD OSKAR BUTTEDAHL

Harald Oskar Buttedahl er fruktprodusent i Lier og utdannet sivilagronom. Han er styreleder i Landbruksparken AS og styremedlem i Lier Fruktlager AS, Konserverfabrikken AS og EIDOS eiendomsutvikling AS. Han har bred organisatorisk, kommersiell og politisk bakgrunn, bl.a. som statssekretær i Landbruks- og matdepartementet og som strategi- og kommunikasjonsrådgiver. Buttedahl har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2017.



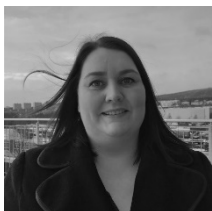
STYREMEDLEM INGUNN HAUGEN HEGDAL

Ingunn Haugen Hegdal har en sterk bakgrunn fra dagligvare og samvirke. Hun har mange års erfaring som mellomleder og toppleder i både norske og internasjonale selskaper. Hun er utdannet siviløkonom fra BI og Mannheim (Tyskland) med tilleggsutdannelse innen merkevarebygging, markedskommunikasjon og endringsledelse. Hegdal har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2019.



STYREMEDLEM STINE MØLSTAD

Stine Mølstad er bærprodusent på Nes i Hedmark. Mølstad er utdannet innen kommunikasjon og landbruk, og har i mange år jobbet som selvstendig kommunikasjonsrådgiver, mentor og foredragsholder utenom gårdsdriften. Hun har erfaring fra PR- og reklamebyrå, Norges Bondelag, ulike strategi- og innovasjonsprosjekt, offentlige råd og styreverv i selskap som Grønt AS, Norgro og Kommunikasjonsforeningen. Mølstad har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2017.



STYREMEDLEM ANNELIN SVEINSVOLL

Annelin Sveinsvoll driver gård med produksjon av kålrot, melk, kjøtt og slaktegris i Klepp kommune på Jæren. Sveinsvoll er utdannet hotell og restaurant kokk. Hun har i perioden 2012-2017 hatt styreverv i GH Rogaland, hvor hun blant annet har vært både nestleder og regionleder. Sveinsvoll har vært medlem i Gartnerhallens landsstyre siden 2016.



ADMINISTRERENDE DIREKTØR ELISABETH MORTHEN

Elisabeth Morthen er utdannet master i nærings- og ressursøkonomi fra NMBU og har et masterprogram i ledelse fra Handelshøyskolen BI. Hun har bakgrunn som blant annet konserndirektør i TINE, kommunikasjonsdirektør i Innovasjon Norge og styremedlem i Statkraft og har vært administrerende direktør i Gartnerhallen siden oktober 2017.

Landsstyrets årsberetning

Virksomheten

Gartnerhallens formål er være leverandør av grønnsaker, frukt, bær og poteter til våre kunder, og å fremme medlemmenes næringsmessige og økonomiske interesser. Foretaket har leveringsavtaler med de store dagligvareaktørene gjennom leveranser til Bama samt storhusholdning og utvalgte industrikunder.

Gartnerhallen planlegger og koordinerer produksjon av poteter, grønnsaker, frukt og bær, i henhold til kundenes behov. Gartnerhallen samarbeider med kundene om markedsaktiviteter for å fremme sunt kosthold basert på norske grønnsaker, poteter, frukt og bær. Produsentene følges opp i forhold til kvalitet og sporing, for sikre trygge norske produkter. Innovasjon og FoU drives både i egen regi, og med aktivt arbeid gjennom Grofondet, med støtte til markedsrettede utviklings- og forskningsprosjekter. Gartnerhallen avregner produsenter og pakkerier i samarbeid med Bama, og står for oppgjør av løpende leveranser.

Gartnerhallens medlemmer er delt inn i 7 ulike geografiske regioner med tillegg av industriregion. Medlemmene, regionene og landsstyret utgjør eierorganisasjonen. Den administrative organisasjonen består av sentraladministrasjonen med hovedkontor i Oslo og sentrale kulturansvarlige produsenter. Pr. 31.12.2019 hadde virksomheten 1.030 medlemmer.

I situasjonen med Covid-19 viruset, arbeider Gartnerhallen SA aktivt sammen med Bama og våre største Industrikunder for å sikre matforsyningen i Norge.

Årsregnskapet og sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer

I forhold til tørkesommeren 2018, ble 2019 et mer normalt vekstår. Men også i år opplevde produsentene krevende perioder med store variasjoner i temperatur og nedbørsmengder. Omsetningen ble til tross for dette 2.601 mill kr, som er en vekst mot fjoråret på 6,7 %. Omsetning til kunder innen konsum viser en vekst på rundt 5 %, mens industri viser en vekst på 18 %. Omsetning til konsum står for 88% av avregnet omsetning. Produsert volum viste en økning på 2,5 %.

Driftsunderskuddet på 12,7 mill kr er 2,4 mill kr svakere enn 2018. I 2019 er det kostnadsført prosesskostnader forbundet med rettsaken med KPMG etter underslaget i 2017. I tillegg til at det er avsatt for Tingrettens dom. Dommen er anket, og kommer opp på nytt i Lagmannsretten i januar 2021. Den ene medskyldiges konkursbo etter underslaget er ennå ikke gjort opp, og prognostisert dividende står som fordring i balansen uendret fra 2018.

Netto finansinntekter er viktig for å finansiere foretakets drift. I 2019 er netto finansinntekter 22,6 mill kr som er 8,7 mill kr bedre enn 2018. Hovedårsakene til dette er verdiutvikling på aksjefond og obligasjoner med 10,6 mill mot tap i 2018 på 5,7 mill kr. I finansinntektene inngår utbytte fra deleide selskaper med 5 mill og resultatandel fra tilknyttede selskaper med 9,9 mill kr.

Vi ser at utviklingen i aksjemarkedene i 2020 er meget svak fra februar som følge av utbredelsen av Korona viruset. Gartnerhallen reduserte vektingen i aksjemarkedet betydelig i august 2019. Det er stor usikkerhet knyttet til utvikling i avkastningen i aksjemarkedet i 2020. De plasserte midlene er langsiktige, og over tid gir aksjemarkedet normalt bedre avkastning enn obligasjoner og pengemarkedsfond.

Etter skattekostnad på 457.000 kr viser årsresultatet et overskudd på 9,45 mill kr. Det er en forbedring på 6,3 mill kr sammenlignet med 2018.

I arbeidskapitalen har forholdet mellom kapitalbinding i kundefordringer og leverandørgjeld utviklet seg positivt med en netto reduksjon på 14 mill kr. Andre kortsiktige fordringer er redusert med 4,8 mill kr mens øvrig kortsiktig gjeld viser en økning på 9,3 mill kr. Foretaket binder lite arbeidskapital. Arbeidskapitalen totalt er negativ med 1,6 mill kr pr 31.12.19 som er en forbedring på 6,4 mill kr. Totalkapitalen er 443 mill kr og viser en reduksjon på 2 mill kr. Totalkapitalen er de siste 2 år redusert med 90 mill kr, kombinert med en økt omsetning på 8,4 % eller 202 mill kr. Utviklingen i arbeidskapital er positiv. Det bindes mindre kapital i arbeidskapitalen som frigjør kapital og gir bedre likviditet.

Arbeidet med aktiv oppfølging og styrking av foretakets internkontroll ut ifra risikoanalyser fortsatte i 2019. Gartnerhallen SA har fortsatt gamle og dels manuelle systemer og rutiner for avregning og oppgjør. Foretaket har derfor fortsatt risiko i forhold til avregningssystem og lite standardiserte rutiner, hvor pakkerier og fryserier har innarbeidet varierende egne rutiner, og bruker Gartnerhallens systemer forskjellig. Arbeidet med å innføre nytt IT-system med implementering av Microsoft Dynamics har derfor høy prioritet. Nytt IT-system skal innføres gradvis i 2020. Den nye løsningen skal erstatte alle gamle systemer og manuelle rutiner. Det vil redusere risiko og forbedre internkontroll vesentlig, samtidig som ressursene på økonomiområdet kan benyttes mer effektivt for bedre økonomistyring.

Redegjørelse for foretakets utsikter

Gartnerhallen har langsiktige leveringsavtaler med sine største kunder. Situasjonen med viruset Covid-19 vil imidlertid påvirke Gartnerhallen i 2020. Hardest rammet blir de av våre produsenter som leverer varer med kort holdbarhet og har en arbeidsintensiv produksjon. Utenlandske arbeidstagere bistår i stor grad med såing, setting, stell og pleie samt innhøsting. De har opparbeidet seg kompetanse og høy effektivitet over mange år. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft er dermed en stor risikofaktor for våre produsenter i denne situasjonen. Kostnadene har også økt vesentlig som følge av svak norsk kronekurs. I tillegg ble HORECA markedet stengt ned i mars. Covid-19 viruset ser ut til å gi store utslag i forbruksmønster som dermed

skaper usikkerhet med avsetningen for varene, spesielt for bær, salater og urter og frukt.

Norsk produksjon av poteter, grønnsaker, frukt og bær har hatt en god vekst over flere år, men Covid-19 viruset vil kunne medføre en omsetningsnedgang for Gartnerhallen i 2020. Gartnerhallen SA som selskap venter noe reduserte inntekter. Foretaket har imidlertid god likviditet, ingen bankgjeld og solid egenkapital.

På sikt er det fortsatt et betydelig vekstpotensial, og Gartnerhallen har ambisjoner om å ta del i veksten fremover. Begrunnelsen for framtidig vekst er bl.a. forbruker-preferanser, helse- og ernæringsperspektivet og at grøntsektoren representerer lavt klimaavtrykk.

Utviklingen og muligheten innen ny teknologi og produksjonsmetoder er betydelig. Dette vil bidra til både bedre ressursutnyttelse og mer effektiv produksjon. Et risikoelement er klimaendringer som kan bidra til å gjøre produksjonen vanskeligere og mindre forutsigbar. Det vil kreves økte investeringer i nye produksjons- og dyrkingsmetoder.

Unntaket fra konkurranseloven, som gjør det mulig for produsentorganisasjonene å samarbeide om pris på produsentnivå, tollvern og god produksjonsplanlegging, er viktige forutsetninger for markedsbalansering og en lønnsom og bærekraftig norsk produksjon av frukt og grønt framover.

Foretakets drift finansieres med serviceavgift og medlemskontingenter. Dette er ikke tilstrekkelig til å finansiere driften, og selskapet er avhengig av finansinntektene fra foretakets investerte kapital. Det arbeides med å fremskaffe nye inntekter. Gartnerhallen har en klar ambisjon om å styrke aktiviteten til beste for våre produsenter.

Finansiell risiko

Gartnerhallen har sin virksomhet med basis i avsetning av norsk frukt og grønnsaker og har derved ingen direkte eksponering i valuta.

Gartnerhallen har kassekreditt, men ikke banklån ut over dette. All virksomhet avregnes i norske kroner.

Kredittrisikoen på faste kunder anses begrenset, da foretaket har få og store kunder med solid økonomi. Det er risiko forbundet med avregning av leveranser mellom kunder og produsenter av poteter, grønnsaker, frukt og bær - og som er knyttet til systemer og rutiner. Selskapet jobber aktivt med å redusere denne risikoen gjennom oppdatering av system og tett samarbeid med Bama. Risiko for tap på forskudd til produsenter ansees som moderat, dette fordi det føres en restriktiv praksis med forskudd, og forskudd kan trekkes i løpende oppgjør.

Gartnerhallen deltar i oppgjørs- og driftskredittordningen for Landbruket. Gartnerhallen garanterer sammen med øvrige samvirkeorganisasjoner og Unikorn for 50 % av bankens bevislige tap på det enkelte medlems driftskreditt. Etter avtalen vil kreditten kunne utgjøre inntil 40 % av oppgjørsbeløpene i siste kalenderår. Gartnerhallens ansvar ut ifra bevilget beløp er på 142 mill kr pr 31.12.19 (122 mill pr 31.12.18). Garantiansvar ut fra trukket kreditt 31.12.2019 er 55,2 mill kr (43,5 i 2018). Gartnerhallen SA har garantiansvar for 355 produsenter inn under ordningen (372 i 2018). Det har ikke vært noen tap i 2019.

Forskning og utvikling – innovasjon

Gartnerhallens innovasjons- og forskningsaktivitet er delt i tre:

- Forskning-, innovasjon og verdiskapingssamarbeidet (FIV) med BAMA og sentrale FoU-miljøer
- Grofondet med BAMA og NorgesGruppen
- Gartnerhallens egne prosjekter

Mesteparten av innovasjons- og forskningsmidlene til selskapet kanaliseres gjennom Grofondet som etter søknadsbehandling støtter prosjekter med rundt 10 mill kr årlig. Som deleier og aktiv deltager i Grofondet bidrar Gartnerhallen til finansiering av en rekke prosjekter i ulike deler av verdikjeden: Fra vaksinerings av salat og behandling av jordtrøtthet i eplehager til redusert plastemballasje og reduksjon av grønnfarging av poteter i butikk. I tillegg har Gartnerhallen vært involvert i 23 forsknings- og utviklingsprosjekter gjennom FIV-samarbeidet med Bama, eller som egne prosjekter i 2019. Til tross for et tyngdepunkt mot den første delen av verdikjeden har disse prosjektene også et bredt tematisk nedslagsfelt, fra bedre plantehelse, lagring, smak og utnyttelse av restråstoff til ny teknologi.

Økt synlighet

Gartnerhallen arbeider aktivt for å øke oppmerksomheten rundt norsk frukt og grøntproduksjon, og for å øke synligheten rundt Gartnerhallen. Vi deltok aktivt i arbeidet for å påvirke utforming av landbrukets krisepakke etter tørken, og har lansert forslag om et Vekst- og innovasjonsprogram for å øke myndighetenes satsing på frukt- og grøntproduksjon. Gartnerhallen har også arbeidet aktivt for å sikre produsentene gode plantevernmidler, og for å sikre ivaretagelse av HMS for arbeidstakere i grøntnæringa.

Gartnerhallen har forventninger til at det regjeringsoppnevnte Utvalget for innovasjon og vekst i grøntsektoren, som la fram sin rapport i mars 2020, skal legge grunnlaget for videre vekst og bidra til bedre rammebetingelser fra myndighetene for norsk grøntproduksjon.

Miljø

Foretaket Gartnerhallen SA har ingen aktivitet som påvirker eller forurensar det ytre miljøet. Gartnerhallen bidrar i en rekke prosjekter hvor positive miljøeffekter i verdikjeden er en målsetning. Dette er prosjekter innen dyrkingsteknikker, svinn, emballasje, økologisk landbruk, effektivisering av transport etc.

Arbeidsmiljøet

Sykefraværet var på 16 sykedager i 2019. Det tilsvarer ca. 0,6 % av den totale arbeidstiden. Det har ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året. Gartnerhallen har et godt arbeidsmiljø.

Likestilling

Selskapet har 11 ansatte, 5 kvinner og 6 menn. Landsstyret har 6 medlemmer, 3 kvinner og 3 menn. Gartnerhallen har en målsetning om 40 % av hvert kjønn i styret. Gartnerhallens personalpolitikk ansees å være kjønnsnøytral og ikke-diskriminerende på alle områder, og dermed i tråd med selskapets vedtatte målsetninger. Etter vår oppfatning er likestillingsspørsmål tilfredsstillende ivaretatt.

Ikke-diskriminering og tilgjengelighet

Vi mener at det ikke gjøres forskjeller på ansatte, ved ansettelse, på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, legning eller livssyn.

Selskapets lokaler har tilrettelagt adkomst, også for personer med nedsatt funksjonsevne.

Fortsatt drift

Styret og daglig leder bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet. Gartnerhallen har en tilfredsstillende egenkapital på 243 mill kr som utgjør 55 % av totalkapitalen ved årsslutt (53 % pr 31.12.18).

Disponeringen av årets resultat

Styret foreslår at årets overskudd på 9,45 mill kr overføres til annen egenkapital.

Oslo, 31. mars, 2020

Per Olav Skutle
styreleder

Stine Beate Mølstad
styremedlem

Harald Oskar Buttedahl
styremedlem

Ingunn Hegdal Haugen
styremedlem

Annelin Sveinsvoll
styremedlem

Ole Davidsen
nestleder

Elisabeth Morthen
Adm direktør

Gartnerhallen SA - Resultatregnskap pr. 31.12

Tall i tusen kroner

	Note	2019	2018
Driftsinntekter			
Salgsinntekter		2 600 979	2 438 736
Andre driftsinntekter	2	31 568	29 812
SUM DRIFTSINNTEKTER		2 632 547	2 468 548
Driftskostnader			
Varekostnad		2 600 533	2 438 162
Lønnskostnader m.m.	3,4	19 906	17 912
Andre driftskostnader	2	24 802	22 779
SUM DRIFTSKOSTNADER		2 645 241	2 478 853
DRIFTSRESULTAT		-12 694	-10 305
Finansinntekter og -kostnader			
Resultat fra investering i tilknyttede selskap	6	9 949	13 347
Finansinntekter		18 772	6 904
Finanskostnader		6 115	6 298
RESULTAT AV FINANSPOSTER		22 605	13 952
Resultat før skatt		9 911	3 647
Skattekostnad	9	457	498
Årets resultat		9 454	3 150
Disponering av årets resultat			
Overført annen egenkapital	10	9 454	3 150
SUM DISPONERING		9 454	3 150

Gartnerhallen SA - Balanse 31.12

Tall i tusen kroner

EIENDELER	Note	2019	2018
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Imaterielle eiendeler	5	6 235	-
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	60	-
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	2 334	2 334
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		8 629	2 334
 Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	6	80 902	87 762
Investeringer i aksjer og andeler	7	9 118	9 118
Andre fordringer	8	7	7
SUM FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER		90 027	96 887
 SUM ANLEGGSMIDLER		98 656	99 221
 OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	8	165 466	180 826
Andre kortsiktige fordringer	8	29 049	33 843
SUM FORDRINGER		194 516	214 669
 Investeringer i verdipapirer	13	30 123	130 437
Kontanter, bankinnskudd	12	120 117	1 181
SUM OMLØPSMIDLER		344 756	346 287
 SUM EIENDELER		443 412	445 508

Gartnerhallen SA - Balanse 31.12.

Tall i tusen kroner

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2019	2018
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	10	1 523	1 523
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		1 523	1 523
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	10	241 733	232 279
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		241 733	232 279
SUM EGENKAPITAL		243 256	233 802
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	4 017	3 450
SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSE		4 017	3 450
Kortsiktig gjeld			
Kassekreditt	12	-	20 151
Leverandørgjeld		167 978	169 289
Betalbar skatt	9	458	500
Skyldig offentlige avgifter		2 240	1 688
Annen kortsiktig gjeld		25 463	16 629
SUM KORTSIKTIG GJELD		196 139	208 256
SUM GJELD		200 156	211 706
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		443 412	445 508

Oslo, 31. mars 2020

Per Olav Skutle
Styreleder

Ole Davidsen
Styremedlem

Ingunn Hegdal Haugen
Styremedlem

Stine Beate Mølsted
Styremedlem

Annelin Sveinsvoll
Styremedlem

Harald Oskar Buttedahl
Styremedlem

Elisabeth Morthen
Daglig leder

Gartnerhallen SA

Kontantstrømanalyse

	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	9 911	3 647
- Periodens betalte skatter	-500	-498
-/+ Resultat fra investering i tilknyttede selskap	-9 949	-13 347
+/- Poster klassifisert som invest.-/finans. aktiviteter	-12 852	-6 096
+/- Endring i kundefordringer og leverandørgjeld	14 049	20 498
+/- Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensjonsordningen	567	-192
+/- Endring i andre tidsavgrensningposter	14 411	8 913
= Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	15 637	12 925
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
- Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-6 295	0
+ Netto endring verdipapirer	111 223	-72
+ Mottatt utbytte fra tilknyttede- og andre selskaper	18 522	11 782
= Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	123 450	11 710
Kontantstømmer fra finansieringsaktiviter		
+/- Netto endring i kassekreditt	-20 151	-27 051
= Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-20 151	-27 051
= Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	118 936	-2 416
+ Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	1 181	3 596
= Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	120 117	1 181

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven av 1998 og God Regnskapsskikk i Norge gjeldende pr. 31. desember 2019.

Alle beløp er presentert i hele tusen norske kroner, dersom ikke annet er spesifikt oppgitt.

Årsregnskapet består av resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret 2019, balanseoppstilling pr 31.12.2019, samt tilhørende noteopplysninger.

Ved utarbeidelsen av regnskapet er de faktiske forhold lagt til grunn, ikke bare den formelle form.

De mest sentrale regnskapsprinsipper blir utdypet i mer detalj nedenfor.

Salgsinntekter

Salgsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre offentlige avgifter. Inntekt fra salg av varer resultatføres når produktet er levert til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av levering. Levering er ikke foretatt før produktene er ankommet avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden.

Selskapet følger bruttoprinsippet for resultatføring av varesalg, gjennom at fakturert beløp til kunde blir resultatført som inntekt, mens utbetalingen til produsentene resultatføres som varekostnad.

Gevinst ved ordinære salg av driftsmidler er klassifisert som annen driftsinntekt.

Varer og varekostnad

Med varer menes de eiendeler som er anskaffet for videresalg. Anskaffelseskost er kjøpspris med tillegg av kjøpsutgifter.

Varer klassifiseres som omløpsmidler og vurderes til det laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Virkelig verdi er i denne sammenheng definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader.

Utgiftene ved vareanskaffelsen kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Driftskostnader

Driftskostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Klassifisering av poster i balansen

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler.

Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Omløpsmidler omfatter eiendeler direkte knyttet til varekretsløpet eller eiendeler som har forfall innen ett år etter at transaksjonen ble gjennomført.

Gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter at lånet ble tatt opp er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Dersom hensikten med en balansepost endres, omklassifiseres den. Omløpsmidler vurderes normalt til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi, mens anleggsmidler normalt vurderes til anskaffelseskost, eventuelt fratrukket av- og nedskrivninger. Tilsvarende gjelder for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Kassekreditt klassifiseres som kortsiktig gjeld.

Investeringer i tilknyttede selskaper

Som tilknyttet selskap defineres et selskap hvor Gartnerhallen SA har en betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse anses normalt å foreligge når Gartnerhallen SA har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital i et selskap.

Ut fra ovenstående definisjon er følgende investeringer behandlet og klassifisert som tilknyttet selskap:

- GROFONDET AS (eierandel 33%)
- BAGA EIENDOM AS (eierandel 25%)
- NORGRO AS (eierandel 20%)

Investeringene regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, og førstegangsinnregnes til anskaffelseskost.

Anskaffelseskost inkluderer eventuell goodwill.

Identifiserte merverdier og goodwill avskrives planmessig.

Gartnerhallen SA sin andel av regnskapsmessig resultat i det tilknyttede selskap resultatføres og tillegges den balanseførte verdi av investeringen.

Gartnerhallen SA sin andel av regnskapsmessig resultat i det tilknyttede selskap presenteres som finanspost.

Finansielle plasseringer

Markedsbaserte aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter klassifisert som omløpsmidler vurderes til markedsverdi per 31.12. Mottatt utbytte inntektsføres som finanspost over resultatregnskapet.

Investeringer i aksjer og andeler, klassifisert som anleggsmidler, vurderes til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi.

De enkelte investeringer blir individuelt vurdert i forhold til behovet for nedskrivning.

Mottatt utbytte inntektsføres som finanspost.

Fordringer

Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for en skjønnsmessig avsetning til forventede tap.

Enkeltfordringer nedskrives basert på en vurdering av forsinket betaling og andre indikatorer på at kunden har betalingsvansker. Andre fordringer er vurdert til det laveste av virkelig verdi og pålydende beløp.

Driftsmidler/avskrivninger

Varige driftsmidler er i balansen oppført til kostpris fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Et driftsmiddel anses som varig dersom det har en viss økonomisk levetid, samt en betydelig kostpris.

Varige driftsmidler avskrives planmessig over den antatte økonomiske levetiden, hvor den lineære metode er benyttet.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser regnskapsføres dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør.

Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Utsatt skatt og skattekostnad

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret samt skattemessig underskudd til fremføring. Ved beregningen benyttes nominell skattesats. Positive og negative forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Visse poster vurderes likevel særskilt, herunder goodwill ved oppkjøp og pensjonsforpliktelser. Utsatt skattefordel oppstår dersom en har midlertidige forskjeller som gir opphav til skattemessige fradrag i fremtiden.

Utsatt skattefordel er ikke oppført i balansen, grunnet usikkerhet i forhold til framtidig utnyttelse.

Årets skattekostnad består av endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel, sammen med betalbar skatt for inntektsåret, korrigert for feil i tidligere års beregninger.

Betalbar skatt beregnes ut fra skattbart resultat for året, inkludert inntekter og kostnader som periodiseres til andre perioder skattemessig enn regnskapsmessig.

Beregnet formuesskatt for inntektsåret inngår i den resultatførte betalbare skattekostnad og balanseførte betalbare skatteforpliktelse.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode i samsvar med

NRS(F) *kontantstrømoppstilling* slik denne gjaldt pr 31.12.2018.

Posten *kontanter og kontantekvivalenter* omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp, og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsestidspunktet.

Pensjoner

Forutsetningene som benyttes beskrives i note 4.

Note 2 Andre driftsinntekter/Andre driftskostnader/Store enkelttransaksjoner

Tall i hele tusen kroner

Andre driftsinntekter

	2019	2018
Fast kontingent	3 060	3 428
Serviceavgift etter omsetning	28 223	26 370
Andre	285	14
Sum andre driftsinntekter	31 568	29 812

Pr geografisk marked

Norge	31 568	29 812
--------------	---------------	---------------

Andre driftskostnader

Husleie og kostnader lokaler	1 509	1 478
Leie data- og kontormaskiner	539	437
Driftsmateriale	18	146
Fremmed tjeneste */**	13 411	11 321
Kontorkostnad ***	1 169	1 328
Telefon/porto	415	339
Reisekostnad inkl. hotell	2 381	2 343
Salgs-/reklamekostnad	230	492
Kontingenter	4 421	3 991
Forsikringer	260	82
Øvrige driftskostnader****	448	823
Sum andre driftskostnader	24 802	22 779

* Herav kjøp av FoU	889	738
** Herav øk./juridisk bistand som følge av underslag	7 935	762
*** Herav fellesab. Bondebladet	474	460
**** Herav utbetalinger vedrørende misligheter	-	651

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2019	2018
Lovpålagt revisjon	360	606
Andre attestasjonstjenester	9	-
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	119	226
Annen bistand	45	26
Sum godtgjørelse til revisor	533	858

Note 3 Lønnskostnader/Antall ansatte/Godtgjørelser/Lån til ansatte

Tall i hele tusen kroner

Lønnskostnader mm.

	2019	2018
Lønninger	12 283	9 988
Arbeidsgiveravgift	2 554	2 537
Pensjonskostnader	1 679	1 587
Andre ytelser	3 390	3 800
Sum lønnskostnader	19 906	17 912

Antall årsverk	11	11
----------------	----	----

Godtgjørelser (i hele tusen kroner)

	Daglig leder	Landsstyret	Regionstyrene
Lønn	1 859		
Annen godtgjørelse	143	1 672	896
Pensjonsutgifter	89		
Sum ytelser	2 091	1 672	896

Selskapet har inngått en forpliktende avtale med en tidligere daglig leder om pensjonsytelser. Ytelsen inngår i lønnskostnadene. Nåværende daglig leder er medlem av den ordinære kollektive pensjonsordningen i selskapet. I tillegg har hun en avtale hvor det avsettes 11 % på lønn over 12 og det beregnes 5 % avkastning på opptjent pensjon ut ifra saldo 1.1. hvert år. Det foreligger ikke avtale med daglig leder om bonus. Det er ikke inngått forpliktende avtaler om sluttvederlag o.l. overfor styrets leder.

Note 4 – Pensjoner

Gartnerhallen SA har en pensjonist på ytelsespensjon. Administrerende direktør har en avtale hvor det avsettes 11 % på lønn over 12 og det beregnes 5 % avkastning på opptjent pensjon ut ifra saldo 1.1. hvert år.

Det er ikke inngått forpliktende avtaler om sluttvederlag o.l. overfor styrets leder. Disse forpliktelsene er bokført i balansen til MNOK 4. Denne finansieres over driften.

Gartnerhallen er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning for sine ansatte etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets innskuddsordning oppfyller kravene etter loven. Det er i 2019 utgiftsført TNOK 526 knyttet til ordningen.

Gartnerhallen SA har AFP ordning - flerforetaksplan, og bokfører denne som en innskuddsplan.

Note 5 Varige driftsmidler

Tall i hele tusen kroner

	ERP-system*	Driftsløsøre og inventar	Sameie i fritidsbolig	Total
Anskaffelseskost 01.01.2019	0	0	2 334	2 334
Avgang/tilgang	6 235	60	0	6 295
Anskaffelseskost 31.12.2019	6 235	60	2 334	8 629
Avskrivninger, nedskrivninger 01.01.2019	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2019	0	0	0	0
Bokført verdi pr 31.12.2019	6 235	60	2 334	8 629
Årets avskrivning	0	0	0	0
Økonomisk levetid		3-8 år		

*) Dynamics365 i utvikling i 2019, planlagt driftssatt i 2020.

Årlig leiekostnad / periode

Gartnerhallen SA har en uoppsigelig leieavtale med Nyland Syd AS om leie av kontorarealer frem til 01.04.2024. Den årlige husleien er TNOK 862 med tillegg av TNOK 606 i belastede felleskostnader. Husleien indeksreguleres hvert år.

Husleieavtalen, og alle andre leieavtaler Gartnerhallen SA har er operasjonelle leieavtaler, og kostnadsføres løpende.

Note 6 Tilknyttede selskaper

Selskap	NORGRO AS	GROFONDET AS	BAGA Eiendom AS	Sum tilknyttede selskap
Formelle opplysninger				
Anskaffelsestidspunkt	01.10.2009	22.12.1997	22.12.1997	
Forretningskontor	Hamar	Oslo	Oslo	
Eierandel	20 %	33 %	25 %	
Stemmeandel	20 %	33 %	25 %	
Egenkapital ihht siste årsregnskap	39 592	154 254	73 113	266 959
Resultat ihht siste årsregnskap	4 422	17 985	8 559	30 967
Opplysninger relatert til årets tall i hele tusen kroner				
Inngående balanse 01.01.2019	6 409	62 954	18 399	87 762
+/-Andel årets resultat	979	6 625	2 344	9 949
Utbytte	-600	-14 833	-1 975	-17 408
Andre endringer	600	0	0	600
Utgående balanse 31.12.2019	7 388	54 746	18 768	80 902

Note 7 Aksjer og andeler i andre selskap mm.

Tall i hele tusen kroner

	Eierandel	Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Anleggsmidler:			
Bama Industri AS	7,90 %	4 273	4 273
Overhalla Klonavlssenter AS	41,94 %	500	500
Graminor AS	4,71 %	2 271	2 271
Njøs Næringsutvikling AS	22,22 %	103	103
Sagaplant AS	34,00 %	680	680
Telefrukt AS	10,00 %	340	340
Lier Fruktlager AS	15,90 %	81	81
Landkreditt Forsikring AS	1,23 %	500	500
Schweigaards gate 34 AS	0,76 %		0
Agrikjøp AS	2,30 %		0
Tun Media AS	0,62 %		0
Landbrukets Dataflyt SA	7,70 %	260	320
Konservesfabrikken AS	39,49 %		0
Bunes Fryselager AS	4,00 %		0
Landbrukets Klimaselskap SA	6,25 %	50	50
		9 058	9 118

Aksjer som fremkommer av denne note med eierandel mellom 20 % og 50 % vurderes som uvesentlige for innarbeidelse etter egenkapitalmetoden.

Note 8 Fordringer

Tall i hele tusen kroner

Kundefordringer	2019	2018
Kundefordringer til pålydende	168 916	185 546
Avsetning til tap på kundefordringer	-3 449	-4 720
Kundefordringer i balansen	165 466	180 826

Andre kortsiktige fordringer	2019	2018
Kortsiktige fordringer - lån bærordning	3 200	7 609
Fordring tilknyttet konkursbo	13 753	13 753
Øvrige kortsiktige fordringer	12 096	12 482
Sum	29 049	33 843

Andre langsiktige fordringer	2019	2018
Andre langsiktige fordringer	7	7
Sum	7	7

Note 9 Skatt

Tall i hele tusen kroner

	2019	2018
Betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	9 911	3 647
<i>Permanente forskjeller</i>		
Verdiendring finansielle eiendeler	-2 543	5 664
Resultat tilknyttede selskap	-9 949	-13 347
Mottatt utbytte	-5 047	-6 227
Gevinst ved salg av aksjer	-8 051	0
Andre permanente forskjeller	884	472
Tap ført mot egenkapitalen		
Sum permanente forskjeller	-24 705	-13 438
<i>Endring midlertidige forskjeller</i>	4 093	1 022
Inntekt før anv. av fremførbart underskudd	-10 701	-8 769
Anvendelse av/overføring til fremførbart underskudd	10 701	8 769
Grunnlag betalbar skatt på årets resultat	0	0
 Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt:		
Forskjeller som utlignes:		
Driftsmidler	-50	-80
Kundefordringer	-3 449	-4 720
Netto pensjon	-1 249	-155
Avsetninger	-4 300	0
Underskudd til fremføring	-235 236	-224 534
Begrensing balanseføring uts. skattefordel	244 284	229 489
Sum	0	0
Utsatt skatt (22 % / 22 %)	0	0
 Årets skattekostnad:		
Formuesskatt	457	500
Korreksjon tidligere år		-2
Sum	457	498

Note 10 Egenkapital og bevegelse i egenkapitalen i 2019

Tall i hele tusen kroner

	Andelskapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.18 iht avlagt regnskap	1 523	232 279	233 802
Årets endringer i egenkapital			
Kapitalinnskudd fra eiere		0	0
Årets resultat		9 454	9 454
Egenkapital 31.12.19	1 523	241 733	243 256

Gartnerhallen SA har 1 030 medlemmer pr 31.12.19

Andelene i Gartnerhallen SA er pålydende kr 200

Styremedlemmene har en andel i Gartnerhallen SA, unntatt ekstern valgt representant.

Note 11 Pantstillelser og garantiansvar

Pantstillelser

Som sikkerhet for kassekreditten er stillet pant i kundefordringer, aksjer i Norgro AS og varelager.

Garantiansvar

Gartnerhallen deltar i oppgjørs- og driftskredittordningen for Landbruket. Gartnerhallen garanterer sammen med øvrige samvirkeorganisasjoner og Unikorn for 50% av bankens bevislige tap på den enkelte medlems driftskreditt. Gartnerhallens ansvar ut ifra bevilget beløp er på 142 mill kr pr 31.12.19 (122 mill pr 31.12.18). Garantiansvar ut fra trukket kreditt 31.12.2019 er 55,2 mill kr (43,5 i 2018). Gartnerhallen SA har garantiansvar for til 355 produsenter inn under ordningen (372 i 2018). Det har ikke vært noen tap i 2019.

Note 12 Kontanter mm.

Tall i hele tusen kroner

	2019	2018
Ubenyttet del av kassekreditt	60 000	39 737
Bankinnskudd	120 117	1 181
Sum	180 117	40 918

Av kontantbeholdningen er TNOK 2 181,- bundet til skattetrekkkonto.

Note 13 Verdipapirer

Tall i hele tusen kroner

	2019	2018
Innskudd	0	24 286
Pengemarkedsfond	0	21 248
Obligasjonsfond	0	18 124
Aksjefond	30 123	66 779
Sum	30 123	130 437

Til årsmøtet i Gartnerhallen SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gartnerhallen SAs årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømanalyse for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført på øvrig informasjon som er innhentet før datoen på revisjonsberetningen, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

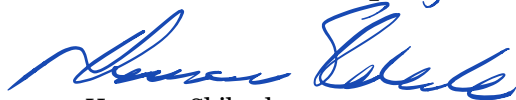
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 31. mars 2020

PricewaterhouseCoopers AS



Herman Skibrek
Statsautorisert revisor

Gartnerhallens representasjon 2019

Organisasjoner og institusjoner

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)

Kvalitetssystem i landbruket (KSL)
Faggruppe Plante- Miljø- og Ressursforvaltning
Faggruppe Helse, Miljø og Sikkerhet

Styret – Per Olav Skutle (leder) og Ole Davidsen

Steinar Haugse (leder)
Medlem Arve Gladheim

Norsk Landbrukssamvirke

Garantiutvalget
Rådgivende utvalg for næringspolitikk (RUN)
Rådgivende utvalg for forskningsspørsmål (RUF)
Rådgivende utvalg for samvirke- og kompetansespørsmål (RUSK)

Medlem Harald Oskar Buttedahl, Ingar Gunstad (vara)
Medlem Arve Gladheim
Medlem Steinar Haugse
Medlem Arve Gladheim

Norges Bondelag

Representantskapet/Årsmøtet

Medlem Per Olav Skutle, Ole Davidsen (vara)

Grøntutvalget

Medlem Harald Oskar Buttedahl

Utvalg for innovasjon og vekst i grøntsektoren

Elisabeth Morthen

Tilknyttede selskaper

Grofondet AS (tidl. GRO Eiendom AS)	33,33%
BaGa Eiendom AS	25,00%
Norgro AS	20,00%

Styret – Elisabeth Morthen og Per Olav Skutle
Styret – Per Olav Skutle og Elisabeth Morthen
Styret – Stine Mølsted

Aksjer eller andeler i andre selskaper:

Bama Industri AS	7,90%
Overhalla Klonavlssenter AS	41,95%
Graminor AS	4,80%
Njøs Næringsutvikling AS	22,22%
Sagaplant AS	34,00%
Telefrukt AS	10,00%
Lier Fruktlager AS	15,90%
Landbruksforsikring AS	1,23%
Schweigaards gate 34 AS	0,81%
Agrikjøp AS	2,30%
Tun Media AS	0,62%
Landbrukets Dataflyt SA	7,70%
Konservesfabrikken AS	39,49%
Bunes Fryselager AS	4,00%

Styret – Per Olav Skutle og Elisabeth Morthen (vara)
Styret – Ole Davidsen, Ellen-Margrethe Hovland (vara)
Styret – Ellen-Margrethe Hovland, Arve Gladheim (vara)
Styret – Ivar Slinde
Styret – Kjetil Lerfall (leder)
Styret – Per Olav Skutle
Styret – Harald Oskar Buttedahl

Styret – Arve Gladheim (vara)

Styret – John Enger (leder), Harald Oskar Buttedahl
Styret – Stig Henning Waage, Bjørn Oppberget (vara)

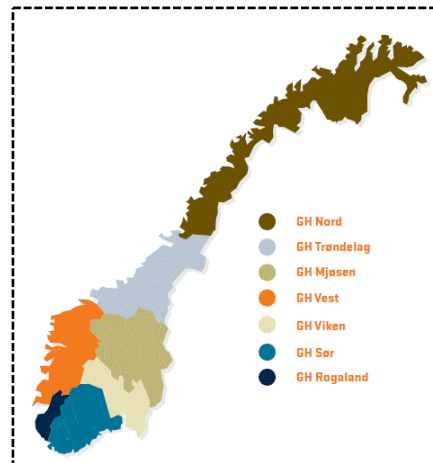
Tillitsvalgte i Gartnerhallen SA 2019

Landsstyret

Per Olav Skutle, Lindesnes (styreleder)
Ole Davidsen, Frosta (nestleder)
Ingunn Haugen Hegdal, Asker
Annelin Sveinsvoll, Voll
Stine Mølstad, Nes på Hedmark
Harald Oskar Buttedahl, Tranby

Valgkomité

Olav Brataas, Åsgårdstrand (leder)
Håvard Skavland, Gard, Talgje (nestleder)
Anders Hørthe, Sylling
Per Magnus Berdal, Valldal
Valborg Alhaug, Nes På Hedmark
Joar Rekkebo, Frosta



Regionstyrene

GH Viken

John Gunnar Swang, Sylling (leder)
Kristian Guren, Rygge (nestleder)
Knut Amund Surlien, Svelvik
Grethe Bergflødt Sylling, Sylling
Are Holmen, Råde

GH Mjøsen

Tom Brauter, Kirkenær (leder)
Nils Olve Gillund, Ottestad (nestleder)
Louise Gjør, Stange
Halfdan T. Mælum, Arneberg
Rune Hagelund, Gaupen

GH Sør

Hans Kristian Berge, Larvik (leder)
Jarl Olav Rugtveit, Akkerhaugen (nestleder)
Aanon Midstue, Grimstad
Ole Christoffer Røste, Notodden
Møyfrid Sørrestad Hem, Stokke

GH Rogaland

Jørgen Wølsted, Hafrsfjord (leder)
Jon Magne Refsnes, Orre (nestleder)
Sigurd Slettebø, Bryne
Bente Aarsland, Vigrestad
Kåre Reed, Skjold

GH Vest

Ivar A.Slinde, Slinde (leder)
Per S. Hjermann jr., Lærdal (nestleder)
Kjetil Lerfall, Utne
Per Magnus Berdal, Valldal
Gunnhild Jaastad, Grimo

GH Trøndelag

Aud Mari Folden, Levanger (leder)
Kari Helga Viken, Frosta (nestleder)
Johan Hernes, Frosta
Jørund Halvdan Eggen, Verdal
Stein Aasmund Ørstad, Oppdal

GH Nord

Ivar Tomas Høgset, Skonseng (leder)
Alf Helge Utby, Moen (nestleder)
Jan Helge Mæle, Stakkvik
Olav Grundnes, Moen
Stig Are Rydningen, Bardu

GH Industri

Ivar Gulseth, Skien (leder)
Frys/grønt: Ole Andreas Ringdal Brekke, Larvik (nestleder)
Potet: Amund Holen, Galterud
Hermetikk: Leif Johan Rugsland, Tveit
Salat: Arne Kristoffer Enger, Sylling

Sentrale kulturansvarlige produsenter (SKP) i 2019

Agurk	Kristian Guren, Rygge
Beter	Roy Bjarne Hasle, Dilling
Blomkål	Martin Sørums Lier
Bringebær	Omar Vangsnes, Vangsnes
Brokkoli	Dag Einar Lian, Lier
Fryste røde bær	Håkon Myklebust, Valldal
Gulrot kg/bt.	Olav Wirgenes, Kvelde (Øystein Fredriksen fra 2020)
Hodekål	Anders Hørthe, Sylling
Isbergsalat	Henrik Raastad-Hoel, Nøtterøy
Jordbær	Tom Christensen, Åsgårdstrand
Kinakål	Hans Bernhard Justad, Gullaug
Kjernefrukt	Knut Amund Surlien, Svelvik
Knollselleri/stangselleri	Anita Bragstad, Lier
Kålrot	Thorleif Bernhard Dahl, Nordre Frogn
Løk	Olav Brataas, Åsgårdstrand
Mandelpotet	Stig O. Haarseth, Rendalen
Moreller	Tomas Hesthamar, Utne
Plommer	Knut Amund Surlien, Svelvik
Potet	Ivar Skramstad, Vang
Purre	Thorer Egeland, Spydeberg
Spesialsalater/Veksthus	Per Osmund Espedal, Lierstranda
Tidligpotet	Knut Salve Lunden, Grimstad
Tomat	Ola Sunde, Orre
Urter	Hans Erik Fuglerud, Lier
Økologisk	Jens Edvard Kase, Rygge